

تحلیلی بر حقوق موزه خصوصی با نگاهی بر اساسنامه ایکوم (مطالعه موردی کنفرانس ایکوم -توکیو ۲۰۰۹)

هایده خمسه^۱، احمد رضا فاطمی صدر^۲

^۱ استاد یارگروه باستان شناسی، دانشکده علوم انسانی، واحد ابهر، دانشگاه آزاد اسلامی، ابهر، ایران
^۲ دانشجوی کارشناسی حقوق، دانشکده حقوق، دانشگاه آزاد واحد دماوند، دماوند، ایران

نام و نشانی ایمیل نویسنده مسئول:

هایده خمسه

Hkhamseh72@yahoo.com

چکیده

شورای بین المللی موزه ها (ایکوم)، سازمان بین المللی، غیر دولتی، موزه ها و کارگزاران حرفه ای موزه هاست که برای ترویج مصالح موزه شناسی و دیگر رشته های وابسته به اداره و فعالیت های موزه ها ایجاد شده است. با توجه روند افزایش ارزش آثار تاریخی و فرهنگی در کلیه کشورها و اهمیت روز افزون آن بعضی از افراد بر حسب علاقه شخصی به یادمان ها و فعالیت های هنری که بعضا میراث بجای مانده خانوادگی خود بوده و یا اینکه در برخی موارد آثار خریداری شده از عتیقه فروشان می باشد، آنها را بصورت مجموعه داشته و تمایل دارند که آنها بصورت موزه خصوصی در اختیار خود داشته باشند. در این تحقیق حقوق موزه خصوصی با توجه به اساسنامه ایکوم و تسهیلات قابل استفاده برای این افراد از طریق میراث فرهنگی کشورشان، بررسی خواهد شد و همچنین آنچه که در کنفرانس ۲۰۰۹ بین المللی توکیو در جهت بالا بردن ارزش حفاظتی آثار اشاره گردیده است و موجب اتخاذ تصمیم مبنی بر ایجاد تسهیلاتی به منظور حفاظت آثار موزه خصوصی می باشد مورد تحلیل قرار خواهد گرفت.

واژگان کلیدی: بین المللی، ایکوم، موزه خصوصی، حفاظت، تسهیلات

مقدمه

موزه یک نهاد دائمی با هدف ارائه خدمات فرهنگی، آموزشی و پژوهشی از طریق نمایش آثار فرهنگی - تاریخی و هنری به عموم جامعه است. موزه ها مجاز به گردآوری آثار و نمایش و مبادله آثار می باشد. موزه با توجه به مفهوم ذکر شده بدون هیچ گونه محدودیت ناشی از مرجع قیومیت، وضعیت ارضی، نظام کارورزی یا جهت گیری مجموعه های موسسه مورد نظر بکار بسته می شوند.

به جز موزه ها امکان دیگری مانند:

- محوطه ها و بنا های طبیعی، باستان شناختی و مردم شناختی و محوطه ها و بنا های تاریخی که از حیث فعالیتهای اکتساب، نگهداری و انتشار شواهد مادی ملل و محیط زیست،

- مجموعه های نگهدارنده نمونه های زنده گیاهی و جانوری از قبیل باغ های گیاه شناسی و جانور شناسی، آکواریوم ها و ویواریوم ها، مراکز علمی و پلانتاریوم ها

- گالری های نمایش تابع کتابخانه ها و مراکز بایگانی

- پارک های طبیعی

- سازمان های ملی و منطقه ای یا محلی موزه ای، ادارات قیومیت موزه ها

- نهاد ها و یا سازمان های غیر انتفاعی دست اندر کار فعالیتهای پژوهشی، آموزشی، کارآموزی، مستند سازی و غیره وابسته به

موزه و موزه شناسی

- هر نهاد دیگری که شورای اجرایی، بر طبق نظر کمیته مشورتی، یا امکانات پژوهشی در زمینه های موزه شناسی، آموزش یا کارآموزی در اختیار موزه ها و شاغلان حرفه ای موزه هائی گذارد

واجد این تعریف نگریسته می شوند. (غنمی؛ ۱۳۸۸؛ ص ۵۱۹)

شناسایی و توصیف سرچشمه و نحوه تکوین رویکرد مدرن حفاظت و مرمت یادمان های باستانی و بنا های تاریخی، تاثیر آن بر مشارکت بین المللی در حمایت قانونی و حفاظت از میراث فرهنگی، و سرانجام، پیامد های جهانی آن است. (یوکیلهتو، ترجمه طالبیان، ۱۳۹۴، ص ۲۵)

از آنجا که تعدادی از افراد تمایل به داشتن انواع مجموعه بوده و بعضا خود نیز در کارهای هنری دارای سبک و خالق آثار منحصر به فردی می باشند علاقه مند به داشتن موزه های خصوصی بوده چنانچه در روزنامه ایران آورده شده است: "استقبال چشمگیر مجموعه داران کشور از راهاندازی موزه های خصوصی باعث افزایش ۵۰ درصدی این موزه ها نسبت به دوسال گذشته شد. آماری که مسئول ارشد موزه های کشور از آن به عنوان جهش بی سابقه در تاریخ موزه داری ایران نام می برد. آن طور که «محمد رضا کارگر» می گوید، این آمار در پروسه زمانی کوتاه مدت و در نتیجه بازبینی آیین نامه و قوانین موزه داری، تسهیل در ایجاد موزه های نوین و مشوق های جدید دولت برای مجموعه داران خصوصی به دست آمده است. تغییرات بنیادی در ساختار موزه داری کشور سبب شده که مجموعه داران خصوصی دیگر کشورها نیز دست همکاری به سوی سازمان میراث فرهنگی ایران دراز کنند.

تقویت اندیشه ایجاد موزه های خصوصی نزدیک به ۸۰ سال از عمر موزه داری در ایران می گذرد و با گذشت ۸ دهه تنها ۲۱ موزه خصوصی در کشور تأسیس شده است. در سالیان گذشته، ساختار از هم گسیخته میراث فرهنگی و تمایل اندک مجموعه داران به راهاندازی موزه، باعث پراکندگی و ابهام در سرنوشت اموال فرهنگی و تاریخی در اختیار بخش خصوصی شد. اداره کل موزه های کشور با روی کار آمدن دولت جدید و احیای بخش های آسیب دیده، تلاش می کند، مسیر ناهموار موزه داری خصوصی را برای مردم و مجموعه داران هموار کند. محمد رضا کارگر مدیرکل موزه های کشور به «ایران» می گوید: با اینکه بیش از چند دهه از عمر و شکل گیری موزه های خصوصی در دنیا نمی گذرد، ایران توانسته است در دو سال اخیر رشد چشمگیری در این حوزه داشته باشد. به گفته او، ایران در مقایسه با بسیاری از کشورها سرزمینی متفاوت است و همین تفاوت در پدیده موزه ها مشاهده می شود.

چند دهه است که به گفته کارگر، موزه داری جهان به راهاندازی موزه های خصوصی، تمایل یافته و در یکصدسال اخیر موزه های خصوصی بسیاری در کشورهای مختلف راهاندازی شده است. پدیده موزه های خصوصی و توجه به مجموعه داری در ایران اما سابقه ای طولانی دارد.

آنطور که مدیرکل موزه ها و اموال منقول در سازمان میراث فرهنگی می گوید: جمع آوری مجموعه عظیم مرحوم حاج حسین ملک و وقف آن به آستان قدس رضوی یا مجموعه آیت الله نجفی در قم که بخشی از آن اکنون تبدیل به کتابخانه شده و بخش مهمی نیز تبدیل به موزه شده است، نشانه وجود اندیشه ایجاد موزه از سال های دور در ایران است که به شکل سنتی در قالب وقف در ایران آن زمان رواج داشت.

کارگر ایجاد موزه‌های خصوصی در ایران را فعالیت جدید نمی‌داند و می‌گوید: اندیشه ایجاد موزه به شکل شخصی به قرن‌ها قبل باز می‌گردد و یک پدیده کاملاً تاریخی است. در گذشته افرادی وجود داشتند که مجموعه‌هایی را جمع‌آوری می‌کردند و در یک مکان مشخص در معرض نمایش قرار می‌دادند. حتی نمایش مجموعه‌های فرهنگی آنها برای میهمانان خاص یا برای عموم مردم در روزهای خاص نیز معمول بود. بنابراین ماهیت ایجاد موزه خصوصی امری فطری در فرهنگ ایرانی از گذشته‌های دور بود. او موزه‌داری خصوصی به شکل فعلی در ایران را البته مبحثی تازه می‌داند که در قالب نوین طراحی شده و با قوانین خاص و ضابطه‌مند ایجاد شده است.

کارگر می‌گوید: در حال حاضر این نوع موزه‌داری را به عنوان یک پدیده اجتماعی و تاریخی که در ایران ریشه دیرینه داشت، قانونمند و منضبط کردیم و حتی مشوق‌هایی نیز برای آن در نظر گرفتیم.

به گفته وی، همان‌طور که آموزش در ایران با تشکیل وزارت آموزش و پرورش شکل نگرفت بلکه، قرن‌ها در ایران رواج داشت و تنها با تشکیل وزارت آموزش و پرورش و تصویب قانون شکل مدرن و منضبط یافت، پدیده موزه‌های خصوصی نیز همین روند را طی کرد. کارگر در پاسخ به این پرسش که دولت تا چه اندازه توان ایجاد و تأسیس موزه در ایران دارد؟ می‌گوید: در حوزه موزه و موزه‌داری صدها موضوع وجود دارد که تنها دولت متولی آنها نیست. به عنوان مثال، تمام موضوعاتی که پیرامون ما وجود دارد از کشاورزی تا صنعت و برند، می‌توانند موزه داشته باشند. ریسندگی در حوزه صنعت خود از میراث و تاریخ برخوردار است و قابلیت تبدیل شدن به موزه را دارد. پزشکی، ورزش، غذا و صدها حوزه دیگر نیز یکباره به وجود نیامده‌اند و دارای گذشته هستند. همه این موارد می‌توانند در قالب موزه‌های علمی، هنری و صنعتی فعالیت کنند.

او با طرح این موضوع که می‌توان حتی به تعداد هنرمندان کشور نیز موزه داشت، می‌گوید: می‌توان به تعداد مشاهیر، نویسندگان و حتی شخصیت‌های سیاسی و اجتماعی نیز موزه دایر کرد. در این نگاه نیز اگر دولت حتی تمامی فعالیت‌های خود را تعطیل کند و بخواهد موزه بسازد، باز هم قادر به انجام آن نیست.

مشارکت مردمی در تأسیس موزه‌های خصوصی

مدیر کل موزه‌های کشور تنها راهکار برداشتن موانع تشکیل موزه‌های خصوصی در کشور را مشارکت مردم می‌داند. او معتقد است، مسائل میراث فرهنگی بدون همکاری مردم امکان حل شدن ندارد. چون آنچه مردم می‌توانند جمع‌آوری کنند با آنچه دولت بخواهد گردآوری کند، قابل مقایسه نیست. اگر قرار است راجع به میراث ورزش، مجموعه‌های فرهنگی جمع‌آوری شوند، قطعاً این اقدام با همکاری مردم ممکن است. چون آن‌ها در این زمینه بسیار جلوتر و قوی‌تر از دولت عمل می‌کنند. حتی در حوزه فرش، مجموعه دارهایی وجود دارند که صاحب فرش‌های نفیس هستند. آقای حسین جانی یکی از همین مجموعه دارهای خصوصی فرش است که نزدیک به ۲۰۰ تخته فرش موزه‌ای در اختیار دارد که ما حتی یک نمونه از آن‌ها را در موزه فرش نداریم. بنابراین مردم هستند که میراث فرهنگی خود را تولید، خلق، نگهداری و محافظت می‌کنند.

استراتژی جدید سازمان میراث فرهنگی بر مشارکت مردمی استوار شده است و محمدرضا کارگر مدیرکل موزه‌ها و اموال منقول سازمان میراث فرهنگی می‌گوید که این سازمان به جای توجه و تلاش برای ایجاد و تأسیس موزه‌های دولتی درصدد است، افراد حقیقی و حقوقی را تشویق به ایجاد موزه کند.

به گفته او، زمانی که موضوع اقتصاد مقاومتی مطرح شد، اداره کل موزه‌های کشور برنامه‌ریزی خود را بر نقش مردم در حفاظت از میراث فرهنگی متمرکز کرد. در مورد موزه‌ها نیز وقتی راه‌اندازی موزه‌های خصوصی از عهده دولت خارج شود و مردم عهده دار آن شوند، دولت می‌تواند به جای تحمل هزینه‌های سنگین ایجاد موزه، کمک‌های بلاعوض مادی و معنوی به موزه‌های خصوصی اختصاص دهد. کارگر حتی معتقد است که در شرایط کنونی، بودجه‌ای که قرار است به تأسیس موزه‌های دولتی اختصاص بیابد بهتر است برای راه‌اندازی موزه‌های خصوصی در اختیار مردم قرار داده شود. او می‌گوید: حتی در طول تاریخ نیز مردم بودند که میراث خود را حفظ کردند و بدین ترتیب اینکه دولت بخواهد تنها متولی فرهنگ مردم باشد اشتباه است.

کارگر یکی از اهداف اداره کل موزه‌های و اموال منقول سازمان میراث فرهنگی را برای ارتقای موزه‌داری خصوصی، ترغیب بخش‌های حقوقی در شرکت‌های خودروسازی، صداوسیما و شهرداری‌ها و همچنین افراد حقیقی به ایجاد موزه‌های تخصصی و شخصی خواند و گفت: نخستین اقدامی که در این خصوص انجام گرفت، بازبینی قوانین و آیین نامه‌های تأسیس موزه بود. به تأکید مدیر کل موزه‌های کشور در حال حاضر مشوق‌هایی برای مجموعه‌داران و علاقه‌مندان به تأسیس موزه در نظر گرفته شده تا در کنار امکانی که به موزه تبدیل می‌شوند، رستوران، فروشگاه و کافی شاپ نیز تعبیه شود. همچنین ایجادکننده‌های موزه‌های خصوصی می‌توانند با اتکا به قانون معافیت مالیاتی برای فعالیت‌های فرهنگی از پرداخت عوارض معاف شوند.

کارگر اما در پاسخ به این پرسش که آیا با تسهیلات ارائه شده و حتی بازبینی قوانین و آیین نامه‌ها، موزه‌های خصوصی موفق‌تر از موزه‌های دولتی عمل کرده‌اند؟ گفت: موزه‌های خصوصی حداقل در کمیت از موزه‌های دولتی جلوتر هستند و تعداد موزه‌های خصوصی که در حال تأسیس است از موزه‌های دولتی بیشتر است.

مجوز فروش بلیت در موزه‌های کوچک خانگی

براساس آماری که مدیرکل امور موزه‌ها و اموال منقول فرهنگی در سازمان میراث فرهنگی به ایران می‌دهد، در حال حاضر ۶۱ موزه خصوصی فعال در سطح کشور وجود دارد که از این تعداد ۴۰ موزه تنها در دو سال اخیر ایجاد شده است. براساس این آمار، اکنون در سطح کشور ۵۶۰ موزه فعال وجود دارد که از این تعداد ۶۱ موزه متعلق به مجموعه‌دارها و خصوصی است. آن‌طور که کارگر گفته است، آمار دو سال اخیر موزه‌های کشور نیز بیانگر آن است که رشد بی‌سابقه آمار راه‌اندازی موزه‌های خصوصی در یک پروسه زمانی کوتاه صورت گرفته است.

کارگر درباره تأثیر بازبینی قوانین مرتبط با راه‌اندازی موزه در کشور و ارائه مشوق‌های دولتی به موزه‌های خصوصی در رشد این آمار هم می‌گوید: یکی از دلایل رشد موزه‌های خصوصی مدیون تسهیل قوانین ایجاد موزه است. حالا اگر مردم بخواهند یک موزه حتی در فضای کوچک ۵ یا ۶ متر ایجاد کنند از نظر سازمان میراث فرهنگی هیچ اشکالی ندارد. به گفته او، اداره کل موزه‌ها در گذشته برای اعطای مجوز موزه، استانداردهای سختگیرانه داشت. به طوری که برای تأسیس یک موزه باید فضای مطلوب با دسترسی‌هایی همچون پارکینگ و غیره ایجاد می‌شد اما امروز دیگر این‌گونه نیست و هر فرد به هر طریقی که علاقه‌مند باشد می‌تواند یک موزه با محدودیت‌های متفاوت ایجاد کند. در نگاه جدید موزه‌ای کشور حتی یک شخص می‌تواند در یک اقدام فرهنگی با یک کتاب شاخص اقدام به ایجاد موزه کند.

آن‌طور که مدیرکل موزه‌ها و اموال منقول فرهنگی می‌گوید: در ایتالیا موزه‌هایی با ابعاد ۱۲ متر وجود دارد و یکی از افتخارات این موزه‌ها این است که مالک کوچکترین موزه‌های دنیا هستند. در مقابل چنین موزه‌هایی البته موزه آرمیتاژ نیز قرار گرفته است. از نگاه محمدرضا کارگر، هر موزه‌ای ظرفیت‌ها و مخاطبان خاص خود را دارد و به همین دلیل نیز اداره کل موزه‌ها مانع تحقق آرزوی مردم در ایجاد موزه‌های کوچک نمی‌شود.

او می‌گوید: در نگاه جدید مردم می‌توانند حتی با یک ویتترین کوچک در خانه‌شان اقدام به ایجاد موزه کنند. حتی می‌توانند با هر مبلغی که بخواهند اقدام به فروش بلیت کنند تا علاقه‌مندان به آثار موزه‌ای، بتوانند از اثرشان دیدن کنند و هیچ مانعی برای این کار وجود ندارد.

در چشم‌انداز جدید موزه‌ای در کشور آن‌طور که نهاد متولی موزه و موزه‌داری در ایران اعلام کرده است، خانواده‌های ایرانی می‌توانند حتی با ظرفیت اندک به جذب مخاطب برای دیدار از آثار موزه‌ای خود کنند و اگر جذب مخاطب برای موزه‌های کوچک در کشور اتفاق بیفتد آزمون و به گفته محمدرضا کارگر، اداره کل موزه‌های کشور از آن به عنوان یک موفقیت بزرگ یاد می‌کند.

((<http://iran-newspaper.com/newspaper/page/6222/11/133135/0>))

آنچه به وضوح اذعان شده است نشان دهنده افزایش موزه‌های خصوصی می‌باشد. اما آنچه در این مقاله مورد بررسی قرار می‌گیرد و هدف این تحقیق را در بردارد کمک به حفاظت آثار موجود در موزه‌های خصوصی با نظر متخصصین میراث فرهنگی و موزه داران و بکار بردن روشهای علمی در این حوزه می‌باشد.

۱- روش تحقیق

باتوجه به ماهیت موضوع تحقیق، شیوه پژوهش ترکیبی از شیوه‌های کیفی و کمی مبتنی بر روندی تحلیلی است. استفاده از مطالعات کتابخانه‌ای و میدانی که بصورت بازدید از موزه‌های خصوصی بوده و روند تحلیل تدابیر لازم بر اساس کنفرانس ایکوم در توکیو و قوانین و آیین نامه اجرای میراث فرهنگی می‌باشد.

۱-۱- اهداف و اختیارات ایکوم :

اهداف و اختیارات ایکوم به شرح ذیل می‌باشند:

- تشویق و پشتیبانی از ایجاد، گسترش و اداره حرفه‌ای همه انواع موزه‌ها
- بهبتر شناساندن و فهماندن طبیعت، عملکرد و نقش موزه‌ها در خدمت به جامعه و توسعه آن
- سازمان دهی همکاری و تعاون بین موزه‌ها و اعضای حرفه‌ای موزه‌داری در کشورهای مختلف
- نماینده‌گی، دفاع و ترویج منافع همه کارورزان حرفه‌ای موزه‌ها بدون استثناء

-پیشبرد و نشر آگاهی در کلیه زمینه های موزه شناسی و سایر رشته های مرتبط با اداره و فعالیتهای موزه (غنمی، ۱۳۸۸؛ ص ۵۲۰)

۱-۲- آیین نامه مدیریت، سامان دهی، نظارت و حمایت از مالکان و دارندگان اموال فرهنگی - تاریخی منقول مجاز:

هیات وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۴/۵/۵ بنا به پیشنهاد شماره ۴۶۴۷-۸۴۲/۱ مورخ ۱۳۸۴/۵/۲ سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و به استناد بند های ((الف)) و ((و)) ماده (۱۱۴) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۳ و مواد مربوط به قانون راجع به حفظ آثار ملی مصوب ۱۳۹۰-آیین نامه مدیریت، سامان دهی، نظارت و حمایت از مالکان و دارندگان اموال فرهنگی-تاریخی منقول مجاز را به شرح ذیل تصویب نمود:

فصل اول - تعاریف

تبصره- ماده ۳- به موزه هایی که توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی خصوصی ایجاد و یا اداره می شوند، موزه خصوصی گفته می شود.
ماده ۴- مجموعه دار به شخص حقیقی یا حقوقی گفته می شود که دون قصد تجارت نسبت به گرد آوری و نگهداری اموال فرهنگی-تاریخی و هنری از طریق مجاز اقدام نماید.

فصل دوم- ثبت آثار فرهنگی تاریخی و هنری در فهرست آثار ملی کشور

ماده ۱۳- اموال فرهنگی-تاریخی و هنری که متعلق به اشخاص حقیقی یا حقوقی خصوصی است، در فهرست جداگانه ای و تحت همان عنوان ثبت خواهد شد. پرونده کارشناسی ثبت اثر در دو نسخه تهیه و یک نسخه در آرشیو آثار ملی منقول کشور نگهداری و یک نسخه دیگر به مالک داده خواهد شد.

ماده ۱۴- سازمان میراث فرهنگی و گردشگری خدمات کارشناسی، فنی و علمی لازم را برای حفاظت از آثار متعلق به اشخاص حقیقی یا حقوقی خصوصی ارایه خواهد کرد.

اقدامات مرمتی و حفاظتی که به تشخیص سازمان ضروری تشخیص داده شود، به هزینه دولت انجام خواهد شد و از مالک مطالبه عوض نخواهد شد.

ماده ۱۷- سازمان میراث فرهنگی و گردشگری دستور العمل سامان دهی اطلاعاتی، کالبدی و مرمت هریک از آثار موضوع این فصل را در زمان ثبت اثر تدوین و به مالک تسلیم و خدمات کارشناسی، فنی و مالی لازم را برای تحقق دستور العمل های فوق به مالک ارایه خواهد کرد. (غنمی، صمدی، چراغچی، ۱۳۸۶؛ ص ۲۸۹)

با عنایت به موارد مطروحه فوق، کنفرانس ایکوم سال ۲۰۰۹ در توکیو به این اصل پرداخت آیا بهتر است که سازمان میراث فرهنگی امکاناتی را فراهم آورد تا در صورت تمایل افراد مالک موزه های خصوصی، کلیه آثار آنها را خریداری نموده و جهت حفاظت آنها اقدامات لازم را بعمل آورد؟ و یا اینکه امکانات مورد نیاز آنها را با همکاری سازمان میراث فرهنگی مرتفع ساخته، مرمت و حفاظت آثار را با کمک کارشناسان و متخصصان این حوزه و اعزام آنان به محل موزه های خصوصی انجام دهند. (ICOM-ASPAC CONFERENCE, 2009, TOKYO)

آنچه بعد از طرح موضوع، مورد تایید رای اکثریت قرار گرفت و به منشور ایکوم الحاق گشت پیشنهاد دوم مطرح شده فوق بود.

۲- نتیجه گیری

از آنجا که حفاظت آثار تاریخی و فرهنگی بر عهده همگان است و طرحی جامع و عمومی می باشد، داشتن موزه های خصوصی که با مجوز های لازم از سازمان میراث فرهنگی امکان پذیر بوده و این امر موجب بالا بردن سطح فرهنگی مردم می شود. لذا همکاری و ایجاد فضای مناسب و لزوم قوانین صریح به منظور حفظ ارزشهای مادی و معنوی آثار تاریخی و فرهنگی موجب گشت که در آیین نامه مدیریت، سامان دهی، نظارت و حمایت از مالکان و دارندگان اموال فرهنگی -تاریخی منقول موادی به لحاظ حمایت چند جانبه از سوی سازمان میراث فرهنگی مصوب گردد، همچنین ایکوم (کمیته بین المللی موزه ها) در کنفرانس ۲۰۰۹ با حداکثر آراء نسبت به اعزام کارشناسان سازمان میراث فرهنگی به موزه های خصوصی در منشور آن کنفرانس به تصویب رساند. این امر باعث می گردد صاحبان موزه های خصوصی مجموعه با ارزش را نزد خود نگاه داشته و با توجه به رعایت علاقه مندی و مالکیت آنها، بصورت مستقل باشد، ضمن اینکه سازمان میراث فرهنگی هزینه کمتری بابت فضای نگهداری آثار می پردازد و صرفا از متخصصان موزه دار استفاده می نماید. آنچه در نتیجه نشان داده می شود مشارکت مردمی و سازمان های دولتی در جهت حفظ و بقای آثار تاریخی و فرهنگی که نمادی از هویت یک قوم یا ملت است که به نسلهای بعد انتقال می یابد.

منابع و مراجع

- [۱] عالی حسین، ۱۳۸۷، مرمت و احیای بنا ها و بافت های تاریخی، انتشارات جهان جام جم، چاپ اول ص ۴۳
- [۲] غنمی امید؛ ۱۳۸۸، مجموعه قوانین و مقررات میراث فرهنگی صنایع دستی و گردشگری، انتشارات میراث فرهنگی، چاپ اول، ص ۵۱۹
- [۳] فلامکی محمد منصور؛ ۱۳۷۴، باز زنده سازی بنا ها و شهر های تاریخی، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ سوم، ص ۱۱۷
- [4] ICOM-ASPAC CONFERENCE, 2009, TOKYO
- [۵] یوکیلهتو یوکا، ۱۳۹۴، ترجمه محمد حسن طالبیان، تاریخ حفاظت معماری، انتشارات روزنه، چاپ دوم، ص ۴۷
- [6] (<http://iran-newspaper.com/newspaper/page/6222/11/133135/0>)